

Avaluació de diagnòstic ESO segon CURS 2025-2026

competències específiques de llengua catalana i literatura

Instruccions

- Per respondre a les preguntes de la prova disposes d'un **FULL DE RESPOSTES**.
- **Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta.** Marca amb una X la casella corresponent.
- Per fer la prova utilitza un **bolígraf blau o negre** (tinta no esborrable).
- No facis servir cap corrector (líquid, cinta). Si t'equivoques, segueix les indicacions que trobaràs al full de respostes.

COMPRENSIÓ ORAL

Ara escoltaràs un text dues vegades. La primera és per respondre a les preguntes i la segona, per repassar les teves respostes. Tens un minut per llegir l'enunciat de les preguntes abans d'escoltar el text.

ENTREVISTA A ONA VILA

1. L'Ona Vila és de...

- a. Lleida.
- b. Girona.
- c. Barcelona.
- d. Tarragona.

2. L'Ona va adonar-se que li agradava escriure quan...

- a. encara era una nena.
- b. li van publicar la primera novel·la.
- c. la seva àvia la va felicitar per escriure tan bé.
- d. va començar a escriure per a una revista popular.

3. Què significa l'expressió «caure en gràcia»?

- a. Agradar.
- b. Fer goig.
- c. Fer riure.
- d. Ser envejada.

4. L'Ona va començar a guanyar-se la vida escrivint, gràcies al suport...

- a. de la família.
- b. d'una editorial.
- c. d'altres escriptors.
- d. de les institucions.

COMPRENSIÓ ORAL

- 5. Segons comenta l'Ona, per poder dedicar-se professionalment a escriure, s'ha de tenir constància i...**
- a. disciplina.
  - b. paciència.
  - c. imaginació.
  - d. sentit de l'humor.
- 6. Al principi, quan l'Ona va començar a escriure...**
- a. s'inspirava en els seus escriptors preferits.
  - b. els seus llibres tenien poca repercussió.
  - c. volia que els seus contes fessin gràcia.
  - d. ho feia per guanyar diners.
- 7. L'Ona creu que la seva feina és preciosa perquè...**
- a. la diverteix.
  - b. tothom la felicita.
  - c. li resulta senzilla.
  - d. sap que pot ajudar algú.
- 8. Què diferencia l'Ona d'altres escriptors del mateix gènere?**
- a. Fa un tipus d'humor molt especial.
  - b. Dona una imatge idealitzada del món.
  - c. Tracta temes propers als seus lectors.
  - d. Utilitza un llenguatge proper als seus lectors.
- 9. L'Ona creu que un aspecte positiu de la seva feina és que...**
- a. escriure li permet expressar-se lliurement.
  - b. sent que fa tot el que pot per als lectors.
  - c. pot conèixer tots els seus lectors.
  - d. no cal que treballi gaires hores.

10. Segons l'Ona, quan està escrivint una novel·la, pot...

- a. avorrir-se fàcilment.
- b. passar dies molt capficada.
- c. augmentar el seu esperit competitiu.
- d. tenir poc temps per a la seva vida personal.

11. Aquesta entrevista té l'objectiu...

- a. d'animar els oients a escriure llibres en català.
- b. d'explicar el cas concret d'una escriptora jove.
- c. de promoure la participació en les revistes escolars.
- d. de presentar quina és l'última novel·la de l'Ona Vila.

COMPRENSIÓ ESCRITA. TEXT 1

Llegeix el text següent amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta.

UN ESCRIPTOR SOLITARI

Els psicòlegs, entre les moltes classificacions que fan de les maneres de ser, distingeixen entre «persones pont» i «persones castell». Les persones pont són les que estableixen relacions amb facilitat. Les persones castell, en canvi, no tenen gaire gràcia a l'hora d'establir-ne.

Jo soc una persona castell i, per això, m'és difícil conèixer gent nova. En general, no acostumo a sentir-me preparat davant de tot allò que em resulta desconegut. Això és un fre per a mi en molts sentits. Lluny d'obrir-me possibilitats, em frena; per exemple, en les trucades telefòniques i en els viatges. Molts desplaçaments comporten el contacte amb llocs, situacions i gent que no conec. I no puc evitar que el que és nou per a mi em faci por.

Una persona castell, quan ha assolit l'adulthood —si és que mai l'assolim—, es troba incòmoda havent de relacionar-se amb la gent. Com que som animals socials, no refusem pas les companyies, però haig de confessar que una reunió massa llarga sempre em cansa. Per aquest motiu, soc bastant ineficaç a l'hora de planificar, contrastar opinions i dialogar. No discuteixo mai, precisament perquè sé que tinc tan poca paciència. Els qui em coneixen saben que tinc un aire despistat durant les reunions i que rendeix poc a les taules rodones; de fet, tinc pressa perquè s'acabin. Això explicaria que sovint acabi refusant formar part d'equips o de comitès.

COMPRESIÓ ESCRITA. TEXT 1

Un dels meus llibres per a nens, *Rovelló*, el vaig escriure dins una cabana de canyes que jo mateix vaig construir-me fora de casa, enmig dels ametllers, on cada dia traslladava la màquina d'escriure. Quan escric haig d'estar sol. Rarament escric en presència d'altres i, si ho faig, és a estones curtes. Per això, la soledat dins de casa resulta molt més profitosa del que podria semblar.

El llenguatge va ser un dels meus àmbits preferits. Ja de ben petit em fascinaven l'habilitat per trobar les paraules exactes, la curiositat per l'origen de les paraules i el plaer de consultar el diccionari. Més tard, em va interessar l'estudi d'idiomes. A la universitat, jo entenia bé el que devia passar dins el cap d'aquell company excèntric que estudiava amb mi, i que tenia com a lectura preferida els diccionaris. Les definicions que hi trobava el feien riure obertament, amb sorpresa de tothom. Continuo amb la mateixa fascinació.

Josep Vallverdú, *Indíbil i la boira* (text adaptat)

12. Una persona castell és algú que...

- a. és fàcilment accessible.
- b. manipula subtilment la resta.
- c. destaca com a líder d'un grup humà.
- d. té dificultats a l'hora d'establir relacions.

13. En el fragment: «Les persones pont són les que estableixen relacions amb facilitat. Les persones castell, en canvi, no tenen gaire gràcia a l'hora d'establir-ne», el pronom «-ne», es refereix a...

- a. relacions.
- b. classificacions.
- c. persones pont.
- d. persones castell.

COMPRESIÓ ESCRITA. TEXT 1

- 14. Què representa un fre per a l'autor del text?**
- a. La desconfiança en les persones pont.
  - b. Les demostracions d'insolidaritat.
  - c. El respecte per allò desconegut.
  - d. La manca de coneixences.
- 15. La raó per la qual l'autor no discuteix mai és perquè...**
- a. no li agraden les reunions.
  - b. conversar l'avorreix.
  - c. no té paciència.
  - d. és molt empàtic.
- 16. Quina ha estat una de les passions de l'autor des que era petit?**
- a. Viatjar.
  - b. La poesia.
  - c. El llenguatge.
  - d. La naturalesa.
- 17. L'autor del text es mostra...**
- a. introvertit.
  - b. generós.
  - c. sociable.
  - d. empàtic.
- 18. Quina és una de les intencions del text?**
- a. Conscienciar el lector d'un fet extraordinari.
  - b. Fer una descripció emotiva del llenguatge.
  - c. Oferir pautes per ser una persona pont.
  - d. Descriure la personalitat de l'autor.

Llegeix el text següent amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta.

EL PODER DE L'ESCRITURA

Moltes vegades, quan parlo amb algú i expresso la meua total i absoluta passió per l'escriptura i la lectura, molta gent em mira com si m'hagués begut l'enteniment. Suposo que algunes d'aquestes persones són de les que consideren que agafar un llapis per escriure o un llibre per llegir és una pèrdua de temps.

El descobriment de l'escriptura es considera com un dels més grans de la humanitat. Va tenir lloc a les antigues terres de Mesopotàmia. Inicialment, els símbols (que no lletres) de l'escriptura es feien ratllant superfícies toves, com ara el fang, amb canyes o punxons. Ara bé, l'espècie humana va trigar milers d'anys a fer servir l'escriptura com a mitjà per controlar l'entrada i sortida de gra i d'altres recursos, davant el creixement de les primeres grans ciutats. Fins a aquell moment, el control d'entrades i sortides, compres i vendes, negocis i préstecs, es feia utilitzant la memòria!

L'escriptura té un avantatge fonamental respecte del llenguatge oral: la seva durabilitat. Les paraules parlades se les emporta el vent, però les paraules escrites poden perdurar durant milers d'anys. La funció principal de l'escriptura és conservar la memòria de la humanitat, per això és tan important. Curiosament, la literatura com a element d'escriptura sempre ha estat una petita part de tot el que s'escriu. Actualment, es calcula que els textos literaris, com ara les novel·les, els estudis, els assaigs o els poemes, només representen el 5 % de

COMPRESIÓ ESCRITA. TEXT 2

tot el que s'escriu al món. El 95 % restant correspon a l'anomenada «escriptura pràctica», per exemple, els contractes, els articles, la propaganda, les lleis o les normes.

Un altre avantatge de l'escriptura és la possibilitat de revisió del que s'escriu. Abans d'ensenyar, llegir o fer públic un text, el podem mirar i remirar, corregir i comprovar tantes vegades com vulguem. Les paraules parlades, en canvi, un cop pronunciades ja no es poden modificar.

Per acabar, podem afirmar que la relació entre la parla i l'escriptura és essencial. Sense parla, no hauria existit l'escriptura i sense l'escriptura, el món no hauria evolucionat. Doncs bé, si amb tot el que he explicat, algú encara posa en dubte la vital importància de l'escriptura, li farà una pregunta: sense l'escriptura, seria possible la vida com es viu actualment?

Ramon Gasch, *El Matí Digital* (text adaptat)

- 19. Quan l'autor expressa la seva passió per l'escriptura i la lectura, algunes persones...**
- a. l'admiren.
  - b. s'enrabien.
  - c. no l'entenen.
  - d. es deceben.
- 20. Segons el text, quan es va descobrir l'escriptura s'utilitzaven...**
- a. lletres gravades en superfícies dures.
  - b. símbols ratllats en superfícies toves.
  - c. pergamins fets amb pell d'animal.
  - d. plomes que se sucaven en tinta.

COMPENSIÓ ESCRITA. TEXT 2

21. El descobriment de l'escriptura va...

- a. facilitar el control del comerç i de l'economia.
- b. ajudar a millorar la seguretat a les grans ciutats.
- c. afavorir el creixement demogràfic a les grans ciutats.
- d. permetre desenvolupar noves formes d'entreteniment a tota la població.

22. L'expressió: «Les paraules parlades se les emporta el vent» (subratllada en el text) significa que allò que diem quan parlem és...

- a. comprometedor.
- b. memorable.
- c. confús.
- d. volàtil.

23. Quin d'aquests tipus de text es considera literatura?

- a. Contractes.
- b. Normes.
- c. Assaigs.
- d. Lleis.

24. De tots els textos que s'escriuen al món, quin percentatge correspon als textos literaris?

- a. 5 %
- b. 15 %
- c. 85 %
- d. 95 %

COMPREENSIÓ ESCRITA. TEXT 2

- 25. Un dels avantatges que té l'escriptura en comparació amb la parla és que l'escriptura...**
- a. exercita la memòria.
  - b. permet revisar allò que s'ha escrit.
  - c. facilita la interacció amb el destinatari.
  - d. presenta una estructura més organitzada.
- 26. Quina de les afirmacions següents és certa?**
- a. La relació entre la parla i l'escriptura és insignificant.
  - b. Sense l'escriptura, la capacitat de parlar seria limitada.
  - c. L'escriptura ha contribuït al desenvolupament del món.
  - d. Sense l'escriptura, podríem viure de la mateixa manera que ho fem actualment.
- 27. Quina és la intenció principal del text?**
- a. Destacar els avantatges de la parla.
  - b. Descriure els orígens de l'escriptura.
  - c. Fomentar la lectura de textos literaris.
  - d. Defensar la importància de l'escriptura.
- 28. Quin tipus de text has llegit?**
- a. Argumentatiu.
  - b. Descriptiu.
  - c. Instructiu.
  - d. Narratiu.